

Rozbor činnosti za rok 2013

1. Knižničný fond

Knižničný fond Mestskej knižnice vo Svite k 31. 12. 2013 tvorilo 32 459 knižničných jednotiek, z toho bolo 32 424 zväzkov kníh a 35 zväzkov audiovizuálnych a elektronických dokumentov. Zloženie fondu: 10 184 zväzkov odbornej literatúry pre dospelých, čo predstavuje 31,4 %, 12 711 zväzkov krásnej literatúry pre dospelých, čo je 39,1 % a 9 564 zväzkov literatúry pre deti a mládež, čo je 29,5 %.

V rozpočte bolo na nákup knižničného fondu schválených 3 990 €, skutočne bolo vyčerpaných 3 988,91 €. Z uvedených financií bolo zakúpených 508 zväzkov kníh v hodnote 3 383,69 € a 20 titulov periodík za 605,22 €. Knižnica získala i dotáciu z Ministerstva kultúry SR na nákup náučnej literatúry vo výške 1 200 €. Knižnica zrealizovala nákup z dotácie tak, aby doplnila knižničný fond o knihy, ktoré sú hľadané predovšetkým študentmi vysokých škôl. Fond náučnej literatúry doplnila o 108 zväzkov kníh. Išlo predovšetkým o tituly z pedagogiky, sociológie, medicíny, jazykovedy, sociálnej práce, dejín Slovenska, marketingu a manažmentu, psychológie, práva, medzinárodného hospodárstva a filozofie. Od čitateľov, spisovateľov, rôznych vydavateľstiev a organizácií získala darom 67 zväzkov kníh a 4 tituly periodík.

Celkový prírastok knižničného fondu bol 683 zväzkov kníh a 24 titulov periodík v celkovej hodnote 5 188,91 €. Knižnica sa pri akvizícii snažila to, aby nakúpila literatúru čo najvýhodnejšie. Preto uprednostňuje kníhkupcov, ktorí jej poskytujú zľavy a využíva i rôzne výpredaje a akcie. Z vlastných finančných prostriedkov (okrem darov a dotácie) zakúpila 508 titulov kníh za 3 383,69 €, pričom skutočná hodnota získanej literatúry bola 5 752,14 €. Znamená to úsporu 41,2 %.

Vyradených bolo 865 zväzkov opotrebovanej literatúry v hodnote 734,54 € a 5 stratených kníh v hodnote 8,67 €, za ktorých čitatelia v zmysle výpožičného poriadku zaplatili 20,28 €.

2. Používatelia

Knižničné služby v roku 2013 využívalo 1 759 používateľov. Zloženie: 897 detí do 15 rokov, 191 študentov, 159 seniorov, 479 dospelých v produktívnom veku a 33 kolektívnych členov (školy, knižnice a iné spolupracujúce organizácie). Pracovníčky knižnice sa snažia zabrzdiť trend poklesu používateľov (predovšetkým detí a mládeže), aj keď je to celoslovenský problém. Preto v minulom roku (začiatkom nového školského roku) pripravili akciu – všetky deti z materských škôl a krúžkov CVC získali možnosť využívať knižničné služby bezplatne. Koľko z nich sa stane dlhodobými používateľmi knižnice sa zistí až v priebehu roka 2014. Organizovali tiež nové typy podujatí (zážitkové čítania, informačné výchovy zamerané aj na on-line služby) a takýmito inovovanými a zaujímavými formami práce sa snažili osloviť návštevníkov a získať ich za čitateľov knižnice.

Príjmy z členských poplatkov boli 1 037,46 €, čo je oproti minulému roku menej o 20,76 €. Knižnicu za celý rok navštívilo 13 986 používateľov, čo je o 1 014 menej ako v roku 2012. Podujatí knižnice sa zúčastnilo 2 571 návštevníkov, prístup k internetu využilo 1 735 čitateľov. Webová stránka knižnice mala za celý rok 11 486 návštevníkov.

3. Výpožičné služby

Čitatelia si v roku 2013 požičali spolu 46 863 zväzkov kníh, z toho bolo 12 311 titulov náučnej literatúry pre dospelých, 24 711 titulov krásnej literatúry pre dospelých, 7 250 titulov literatúry pre deti a mládež a 856 periodík. Pokles sa prejavil vo výpožičkách periodík o 298 a vo výpožičkách náučnej literatúry pre dospelých o 2 650 zväzkov. U časopisov to môže byť spôsobené tým, že v súčasnosti už predovšetkým mladšia generácia uprednostňuje získavanie informácií prostredníctvom internetu a u náučných kníh ich nedostatočnou obnovou (z dôvodu vysokých cien tejto literatúry). Knižnica získala na konci roku dotáciu Ministerstva kultúry SR na nákup náučnej literatúry vo výške 1 200 €. Doplnila fond o 108 titulov z odboru pedagogiky, sociálnej práce, sociológie, psychológie, marketingu a manažmentu, ktoré sú veľmi hľadané študentmi vysokých škôl. Napriek tomu je fond odbornej literatúry značne zastaralý. Služby verejného internetu využilo 1 735 používateľov a jednotlivé stanice využívali 1 896 hodín a 54 minút. Každoročný pokles v počte návštevníkov internetu je očakávaný, pretože sa neustále zvyšuje počet domácností s pripojením na internet. Knižnica umožňuje svojim používateľom využívať všetky moderné knihovnícke služby. V minulom roku zaviedla ďalšiu novinku – zasielanie rezervácií, upozornení o konci výpožičnej doby a upomienok prostredníctvom sms správ. Doteraz sa všetky tieto informácie zasielali len formou e-mailov. Privítali to predovšetkým starší používatelia, ktorí nemajú internet, ani elektronickú poštovú schránku. Knižnica poskytuje základné služby (výpožičky, prolongácie výpožičnej doby kníh, faktografické a bibliografické informácie i využívanie internetu) bezplatne. Špeciálne služby poskytuje za poplatky, ktoré boli schválené mestským zastupiteľstvom a upresňuje ich Knižničný a výpožičný poriadok. Vyberajú sa za rezervovanie dokumentov, vypracovanie rešerše, predaj vyradenej literatúry, reprografické a medziknižničné výpožičné služby. V roku 2013 za ne knižnica vybrala 285,69 €. Príjem za špeciálne služby bol oproti roku 2012 nižší o 89,64 €. Výrazný pokles nastal v predaji vyradenej literatúry. Je to spôsobené tým, že v predošlom roku bolo v ponuke väčšie množstvo literatúry a tiež po revízii vyradené platne.

Knižnica vyberá i sankčné poplatky – za upomienky, stratu preukazu a stratu dokumentu. Za tieto sankcie vybrala knižnica 609,53 €, je to o 43,33 € menej ako v minulom roku. Dôvodom je zavedenie novej služby – upozornenia o konci výpožičnej lehoty dokumentov, ktoré sa zasiela e-mailom i sms správou. Knihy sa tak väčšinou vracajú načas, čo je pre činnosť knižnice potešiteľné, pretože je takto zabezpečený pravidelný obrat literatúry.

Webovú stránku knižnice sa snažíme neustále vylepšovať a dopĺňovať. O tom, že si ju používatelia prezerajú a tiež využívajú on-line katalóg i vstup do svojho konta svedčí jej 11 486 návštev za rok.

4. Kultúrno-vzdelávacia činnosť

Knižnica pripravuje podujatia nielen pre svojich čitateľov, ale pre všetkých obyvateľov mesta a okolia. Propaguje literatúru, umožňuje stretnutia so spisovateľmi i inými zaujímavými

ľudmi a osobnosťami spoločenského života. Aby obohatila možnosti kultúrneho vyžitia v meste, realizuje tiež hodnotné výstavy, spojené s vernisážami.

Každoročne robí podujatia, ktoré sú obľúbené u čitateľov. K nim patria celoslovenské podujatia: literárna súťaž Čítame s Osmijankom, Deň ľudovej rozprávky, čitateľský maratón Čítajme si, aktivity ku Dňu detskej knihy, akcia Lesy pre ľudí a ľudia pre lesy, ktorú tvoria besedy s lesným pedagógom, spojené s premietaním a kvízmi o ochrane prírody. Pravidelne sa s deťmi zapája i do medzinárodného podujatia Noc s Andersenom. V marci – mesiaci knihy organizuje slávnostný zápis žiakov prvých ročníkov obidvoch ZŠ mesta za čitateľov knižnice a tiež pripravuje hovorené bibliografie, ktorými propaguje nové knihy pre jednotlivé vekové stupne detských používateľov. Okrem týchto podujatí celoročne realizuje besedy o knihách a spisovateľoch, zážitkové čítania, kvízy a súťaže, informačné výchovy, vyhlásenia najlepších čitateľov, či exkurzie. Deťom MŠ pripravuje celoročný cyklus informačnej prípravy, v rámci ktorej sa oboznamujú s knihou a knižnicou. Pre stredoškolských študentov zorganizovala besedu s astronómom, cestovateľom a fotografom Vojtechom Rušinom, deti ZŠ sa stretli so spisovateľom Erikom Ondrejičkom a zúčastnili sa i besedy a tvorivej dielne s Miroslavou Biznárovou a Eliškou Sedilekovou, ktoré organizujú celoslovenskú súťaž Čítame s Osmijankom. Dospelí mali možnosť pobesedovať s Jozefom Banášom o jeho najnovšom románe Kód 1, a tiež stretnúť sa s Marcelom Tencerom na besede spojenej s premietaním o jeho zážitkoch z cesty okolo Čierneho mora. Zrealizovali sme výstavy: Šlabikáre sveta od Štefana Peteju z Bardejova, pre detských návštevníkov Osmijanko v Písmenkove – Osem rokov s Osmijankom, ilustrácie Gul'ko Bombuľko od Petra Čisárika, Tracyho tiger – ilustrácie Martiny Matlovičovej-Královej, Poézia ľudskej duše – fotografie Vojtecha Rušina a Najkrajšie kalendáre Slovenska. V spolupráci so ZŠ na Mierovej ulici sme pripravili krst CD, ktoré napísali a nahrali talentované žiačky tejto školy. Zároveň sme mali v priestoroch knižnice výstavy, ktoré pravidelne organizujeme v spolupráci so školami, ZUŠ i CVC mesta. Boli to výstavy prác i modelov šiat študentov strednej školy v odbore styling a grafika, výtvarné práce žiakov Špeciálnej základnej školy, výtvarných krúžkov CVC a tiež žiakov výtvarného odboru ZUŠ.

Za celý rok knižnica zrealizovala 140 podujatí, ktorých sa zúčastnilo 2 571 návštevníkov. Je to o 2 podujatia viac a o 227 návštevníkov menej ako v roku 2012. Knižnica všetky podujatia propaguje na stránke knižnice i mesta, v mestských novinách, vylepovaním plagátov po celom meste a po zavedení novej služby – posielala pozvánky na podujatia e-mailom a sms správou všetkým čitateľom, ktorí nahlásili tieto údaje. Je veľmi smutné a demotivujúce, keď zašle pozvánky vyše 800 čitateľom a na podujatie ich príde menej ako desať.

5. Pobočka Pod Skalkou

Knižničný fond pobočky Pod Skalkou na konci roka 2013 tvorilo 2 368 knižničných jednotiek. Keďže priestory pobočky sú obmedzené, knižnica nenakupuje jednotlivé tituly kníh v dvoch exemplároch. Aktualizáciu fondu na pobočke zabezpečuje prostredníctvom cirkulácie výmenných súborov. To znamená, že niektoré nové tituly sú zapožičané do pobočky a staršie tituly sa z pobočky vracajú do hlavnej knižnice.

V pobočke bolo prihlásených 35 čitateľov, z toho 4 deti, 3 dospelí, 10 študentov a 18 seniorov. Za celý rok 2013 ju navštívilo 313 používateľov, z toho 123 detí. Vypožičali si 813 knižničných jednotiek. Oproti roku 2012 nastal mierny pokles v počte používateľov. Pracovníčka pobočky odvieďa do pokladne mestskej knižnice 36,10 €. V obidvoch knižniciach platí ten istý čitateľský preukaz.

Tabuľková časť	2012	2013
Knižničné jednotky	32 646	32 459
Zväzky na 1 obyvateľa	4,3	4,2
Zväzky na 1 čitateľa	25,6	18,5
Prírastky – z rozpočtu	504	508
- sponzori, dary	389	175
Úbytky	636	870
Registrovaní používatelia	1 274	1 759
% čitateľov z počtu obyvateľov	16,83	22,91
Návštevnosť spolu	15 000	13 986
Výpožičky spolu	48 173	46 863
Kultúrno-vzdelávacie podujatia	138	140
Nákup kn. fondu v € (rozpočet)	3 989,50	3 988,91
kn. fondu v € (sponzory, dotácie)	1 150,00	1 200,00

6. Interiérové vybavenie

Nábytkové vybavenie knižnice je už veľmi staré a opotrebované. Momentálnou prioritou je kúpa nových regálov na náučnú literatúru do oddelenia pre dospelých i deti. Tie sú totiž najstaršie v knižnici, zakúpené v rokoch 1971 – 1975. Po niekoľkonásobnom sťahovaní knižnice a dlhoročnom používaní sú veľmi zničené a rozpadávajú sa, pričom nevyhovujú ani bezpečnostným požiadavkám. Preto knižnica podala na Ministerstvo kultúry SR žiadosť o dotáciu na nákup regálov. Či bude naša žiadosť schválená sa dozvieme začiatkom roku 2014. Taktiež sa knižnica snažila zakúpiť sedačky do detského i náučného oddelenia. Bohužiaľ, v súčasnosti sa sedací nábytok vyrába veľmi robustný, čo knižnici nevyhovuje priestorovo, a tiež je finančne veľmi náročný. Preto sme sa rozhodli stoličky, ktoré sú funkčné a majú len roztrhané poťahové látky, dať nanovo očalúniť. Je to oveľa lacnejšie ako kúpa nového nábytku. V roku 2013 sme dali opraviť 9 sedačiek v náučnom oddelení (zakúpené r. 1988). Za ich očalúnenie sme zaplatili 108 €. Tiež sme zakúpili akonáhru za zlomené sedačky do detského oddelenia 6 nábytkových kociek. Napriek tomu, že sa nám podarilo vyjednať miernu zľavu, zaplatili sme za ne 180 €.

7. Plnenie rozpočtu

Na rok 2013 bol pre knižnicu schválený rozpočet vo výške 52 150 €. V priebehu roka bol upravený na 54 050 €, zvýšený bol o 1 200 € (dotácia Ministerstva kultúry SR) a o 700 € na kúpu záložného zdroja a multifunkčného zariadenia – kopírka, tlačiareň, skener (z dôvodu zničenia pôvodných prístrojov poruchou elektroinštalácie). Na základe Príkazu primátora č. 5/2013 o zabezpečení úsporného čerpania položiek rozpočtu, bolo čerpanie zamerané len na potrebné a nevyhnutné výdavky. Celkové náklady na činnosť knižnice boli 50 206,86 €. Príjmy knižnice z knižničnej činnosti boli 1 932,68 €.

Rozpis príjmov	rok 2012	rok 2013
Členský poplatok - centrála	1 018,32	1 001,36
Členský poplatok - pobočka	39,90	36,10
Zaplatené stratené knihy	6,00	20,28
Upomienky	619,56	561,95
Výpožičné časopisov	115,19	72,26
Medziknižničná výpožičná služba	64,64	112,26
Strata preukazu	27,30	27,30
Rezervovanie kníh	63,00	65,80
Predaj vyradených kníh a platní	123,50	18,00
Reprografické služby	9,00	6,40
Rešerše	0,00	10,97
Spolu knižničná činnosť	2 086,41	1 932,68
Iné príjmy – sponzori, dary	1 150,00	1 200,00
Spolu príjmy	3 236,41	3 132,68

Komentár k výdajovým položkám

Finančné prostriedky z položiek, ktoré v hlavnej miere ovplyvňujú činnosť knižnice (nákup kníh a časopisov, besedy, odmeny pre účastníkov súťaží a kvízov, internet a počítačové siete) boli väčšinou čerpané v plnej miere. V ostatných položkách na základe Príkazu primátora č. 5/2013 o úspore finančných prostriedkov boli rozpočtované prostriedky použité len na nevyhnutné výdavky. Aj v položke údržba výpočtovej techniky, ktorá bola navýšená v priebehu roka sa pri snahe o výhodnejší nákup podarila mierna úspora. Rozpočet bol prekročený v položke poštovné, z dôvodu zvýšenia poštových poplatkov za listy a balíky. Taktiež v položke všeobecné služby, z dôvodu neskorého zaslania faktúry za protipožiarne prehliadky za rok 2012, čo znamenalo, že 4. štvrt'rok 2012 bol preplatený až začiatkom roku 2013.

Spracovala: Mgr. Daniela Šipošová

Vo Svite 26. 2. 2014

